

Dit factsheet is een uitgave van het Nivel. De gegevens mogen met bronvermelding (M.P. Kooijman, A.E.M. Brabers & J.D. de Jong. De IGJ in 2018 minder bekend dan de IGZ in 2012. Wel zijn burgers op bepaalde aspecten positiever over het functioneren van de IGJ. Utrecht: Nivel, 2019) worden gebruikt. U vindt deze publicatie en alle andere Nivel-publicaties in PDF-format op www.nivel.nl.

De IGJ in 2018 minder bekend dan de IGZ in 2012. Wel zijn burgers op bepaalde aspecten positiever over het functioneren van de IGJ

M.P. Kooijman, A.E.M. Brabers & J.D. de Jong

Een meerderheid van de burgers heeft in 2018 wel eens van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) gehoord. Wel is de bekendheid met de IGJ lager onder burgers dan de bekendheid met de toenmalige Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) in 2012. In 2017 is de IGZ gefuseerd met de Inspectie Jeugdzorg en in 2014 is het Landelijk Meldpunt Zorg (LMZ) opgericht. Verder heeft de IGJ, sinds 2012, als doel gesteld om het vertrouwen van de burger in het functioneren van de IGJ te verhogen. Wanneer gevraagd wordt naar bepaalde aspecten van het functioneren van de IGJ zien we bij een aantal aspecten een positiever beeld in 2018 dan in 2012. Minder burgers geven bijvoorbeeld aan dat zij het er (helemaal) mee eens zijn dat de IGJ artsen de hand boven het hoofd houdt. Verder hebben veel burgers, net als in 2012, geen mening over de IGJ. Dit blijkt uit onderzoek binnen het Consumentenpanel Gezondheidszorg van het Nivel.

De Inspectie voor de Gezondheidszorg en Jeugd

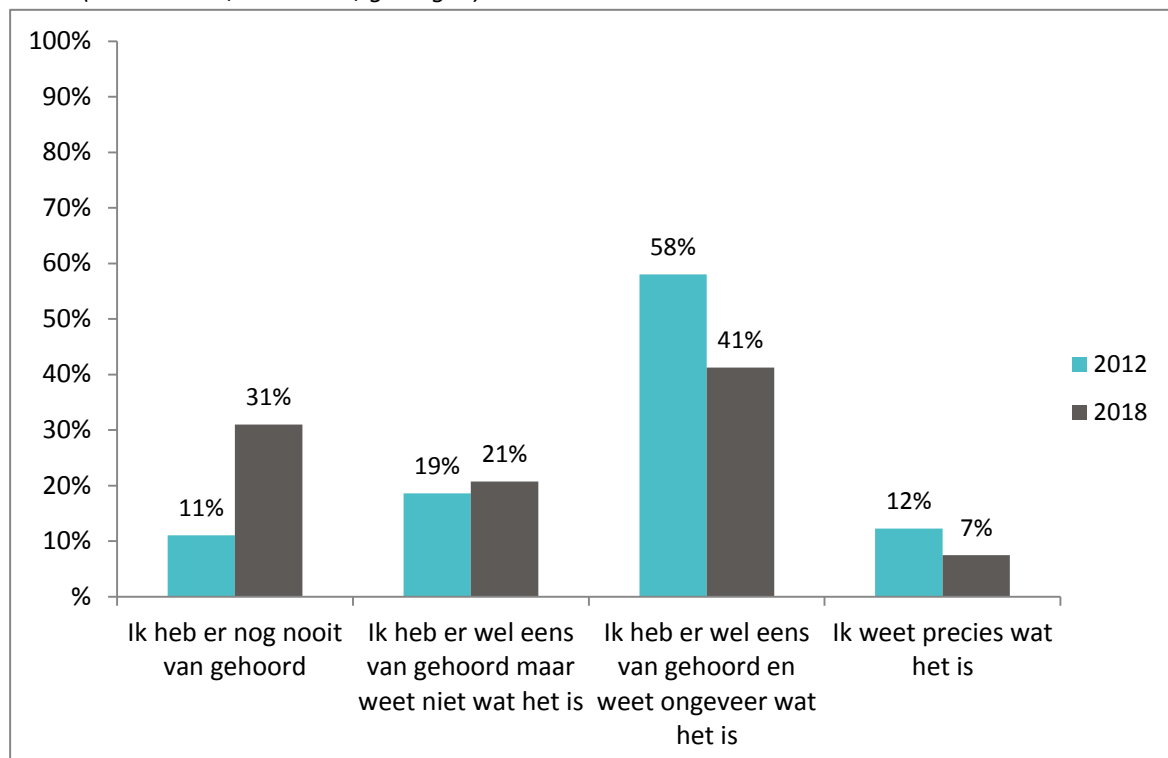
De Inspectie voor de Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) is een overheidsinstantie, onderdeel van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De IGJ houdt toezicht op verschillende soorten van zorg. Bijvoorbeeld: curatieve gezondheidszorg, geneesmiddelen en medische technologie, maatschappelijke zorg en jeugdzorg (IGJ, 2019). Het doel van de IGJ is het bewaken en bevorderen van de veiligheid en kwaliteit van de zorg in Nederland. Na een reeks aantijgingen van disfunctioneren is er in 2012 een onafhankelijk onderzoek gestart naar, toen nog, de IGZ (Sorgdrager, 2012) (Steenhoven, 2012). Mede op basis van de uitkomsten van deze onderzoeken, is er sindsdien veel veranderd. De IGZ fuseerde in 2017 met de Inspectie Jeugdzorg tot de IGJ en in 2014 is het Landelijk Meldpunt Zorg (LMZ) opgezet. Het LMZ is in het leven geroepen zodat iedereen in Nederland eventuele klachten of fouten in de zorg kan doorgeven aan de IGJ. Om als toezichthouder, zoals de IGJ, goed te kunnen functioneren is het vertrouwen van de bevolking cruciaal. Op verzoek van de IGJ heeft het Nivel aan leden van haar

Consumentenpanel Gezondheidszorg in november 2018 een aantal vragen voorgelegd over de bekendheid en het functioneren van de IGJ. Dezelfde vragen zijn ook in 2012 voorgelegd aan een steekproef van het panel en verwerkt in een factsheet (Brabers, Reitsma, & Friele, 2013). De vragen in de vragenlijsten in 2012 en 2018 verschillen niet van elkaar, afgezien van de benaming van de IGJ (respectievelijk IGZ en IGJ i.o.). Dit maakt het mogelijk om de resultaten uit 2012 en 2018 met elkaar te vergelijken in dit factsheet.

Ongeveer de helft van de bevolking in Nederland heeft wel eens van de IGJ gehoord

Bijna de helft (48%) van de bevolking in Nederland heeft in 2018 wel eens van de IGJ gehoord en geeft aan ongeveer of precies te weten wat het is (zie Figuur 1). Ongeveer een derde (31%) heeft nog nooit van de IGJ gehoord. In 2012 is dezelfde vraag voorgelegd aan leden van het Consumentenpanel Gezondheidszorg. Toen had een ruime meerderheid (70%) wel eens van de, toenmalige IGZ, gehoord en wist ongeveer of precies wat het was. Eén op de tien (11%) had toen nog nooit van de IGZ gehoord.

Figuur 1: Bekendheid IGJ (2018) en IGZ (2012) onder de algemene bevolking in Nederland van 18 jaar en ouder (N 2012=812; 2018=601, gewogen)

Het beeld van burgers over de IGJ

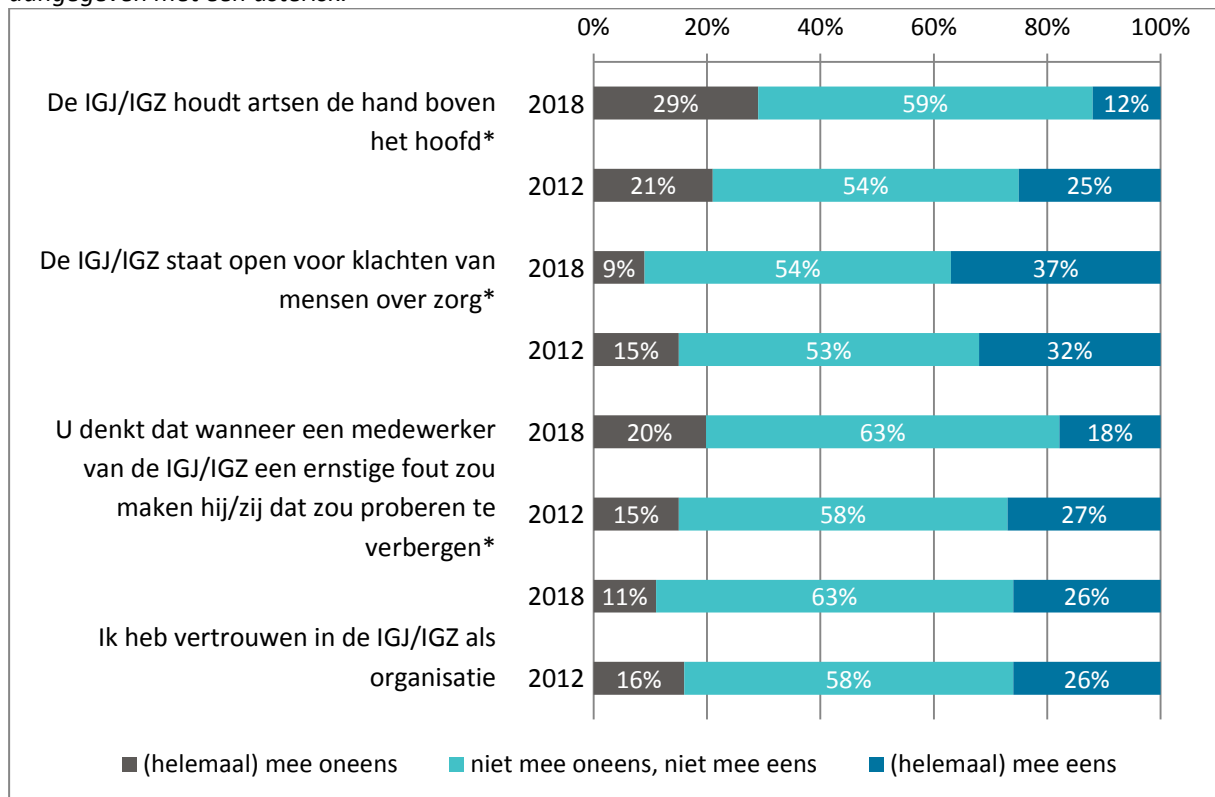
Aan de deelnemers van het Consumentenpanel Gezondheidszorg die wel eens van de IGJ gehoord hebben, is een aantal stellingen voorgelegd over het functioneren van de IGJ. In de bijlage staat een overzicht van alle stellingen uit de vragenlijst (Bijlage 1). Wat opvalt is dat het overgrote deel van de mensen een neutrale mening heeft: in beide jaren heeft een meerderheid van de mensen "niet mee

oneens, niet mee eens” aangekruist bij de stellingen. Deze aantallen variëren van rond de 50% in 2012 tot 70% in 2018 (zie Figuur 2 en Bijlage 1).

Zoals eerder aangegeven is het vertrouwen van mensen in de IGJ cruciaal. Het vertrouwen lijkt niet te zijn toegenomen tussen 2012 en 2018. Dit is te zien bij de stelling “ik heb vertrouwen in de IGJ als organisatie”: zowel in 2012 als 2018 geeft 26% aan het (helemaal) eens te zijn met deze stelling. Met de stelling “de IGJ staat open voor klachten van mensen over zorg” is een groter deel in 2018 het helemaal eens ten opzichte van 2012. In 2018 geeft 37% van alle respondenten aan het hier (helemaal) mee eens te zijn, tegenover 32% in 2012.

Wel zijn mensen positiever gaan denken over bepaalde aspecten van het functioneren van de IGJ. Er is een significant verschil bij tien van de dertien stellingen. De veranderingen zijn over het algemeen positief. Bijvoorbeeld bij de stellingen: “De IGJ houdt artsen de hand boven het hoofd” en “U denkt dat wanneer een medewerker van de IGJ een ernstige fout zou maken hij/zij dat zou proberen te verbergen”. Hier is te zien dat een kleiner percentage van de respondenten in 2018 aangeeft het hier (helemaal) mee eens te zijn in vergelijking met 2012. De percentages zijn respectievelijk gedaald van 25% naar 12% voor de eerste stelling, en van 27% naar 18% voor de tweede stelling.

Figuur 2: Enkele resultaten van stellingen uit 2012 en 2018: alleen over de groep die wel eens van de IGJ gehoord heeft (N=681-691 in 2012 en N=391-397 in 2018). Significante verschillen¹ tussen de jaren zijn aangegeven met een asterisk.

¹ Significantie getoetst met de Chi-kwadraattoets (met een significantieniveau van 5%).

Tot slot

Bijna een derde van de bevolking in Nederland geeft in 2018 aan nog nooit van de IGJ gehoord te hebben. In 2012 gaf een tiende van de bevolking in Nederland aan de, toen nog, IGZ niet te kennen (Brabers, Reitsma, & Friele, 2013). Het is mogelijk dat mensen minder bekend zijn met de inspectie door de naamswijziging van IGZ naar IGJ. Een andere mogelijke verklaring is dat de IGJ minder in het nieuws is geweest in vergelijking met de berichtgeving ten tijde van de eerste meting in 2012. Minder berichten betekent ook dat er minder negatieve berichten zijn uitgekomen over de IGJ. Dit zou ook kunnen verklaren dat respondenten positiever zijn gaan denken over bepaalde aspecten van het functioneren van de IGJ. Uit het vorig onderzoek bleek namelijk dat berichtgeving over de IGZ in de media een grote rol speelt in de beeldvorming over de IGZ en het vertrouwen in de IGZ (Brabers, Reitsma, & Friele, 2013). Echter, een vermindering van (negatieve) berichten in de media heeft er niet voor gezorgd dat het algemene vertrouwen in de IGJ als organisatie is vergroot. Van de respondenten die wel eens van de IGZ/IGJ gehoord hebben, is ongeveer een vijfde (26%) in 2012 en 2018 het eens met de stelling: “ik heb vertrouwen in de IGZ/IGJ als organisatie”.

Onderzoeksmethode

In oktober 2012 en november 2018 ontving een steekproef (N=1.500) uit het Consumentenpanel Gezondheidszorg, representatief naar leeftijd en geslacht voor de bevolking van 18 jaar en ouder, een vragenlijst over onder andere de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) in 2012 en de Inspectie voor Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) in 2018. De resultaten beschreven in dit factsheet zijn gebaseerd op de antwoorden van 845 respondenten in 2012 en 645 respondenten in 2018 (respons respectievelijk 56% en 43%). De uiteindelijke respons was, op basis van leeftijd en geslacht, niet helemaal representatief voor de bevolking in Nederland. Wanneer er gesproken wordt over de algemene bevolking, is er een weging toegepast om hiervoor te corrigeren.

De stellingen zijn in 2018 aan iedereen voorgelegd en in 2012 alleen aan de deelnemers die wel eens van de IGZ gehoord hebben of precies weten wat het is. Om de cijfers uit 2012 en 2018 te kunnen vergelijken zijn voor beide jaren de analyses gedaan op de groep die aangeeft wel eens van de IGZ/IGJ gehoord te hebben.

Voor meer informatie over het panel kunt u terecht op <https://www.nivel.nl/nl/consumentenpanel-gezondheidszorg/consumentenpanel-gezondheidszorg> of e-mailen naar consumentenpanel@nivel.nl.

Meer informatie over het panel is ook te vinden in het basisrapport met informatie over het panel (Brabers, Reitsma-van Rooijen, & De Jong, 2015).

Referenties

Brabers, A., Reitsma, M., & Friele, R. (2013). *Het beeld van zorggebruikers over de Inspectie voor de Gezondheidszorg*. Utrecht: NIVEL.

Brabers, A., Reitsma-van Rooijen, M., & De Jong, J. (2015). *Consumentenpanel Gezondheidszorg: basisrapport*. Utrecht: Nivel.

IGJ. (sd). *Zorgsectoren*. Opgeroepen op Maart 12, 2019, van <https://www.igj.nl/zorgsectoren>

Sorgdrager, W. (2012). *Van incident naar effectief toezicht. Onderzoek naar de afhandeling van dossiers over meldingen door de Inspectie voor de Gezondheidszorg*.

Steenhoven, K. (2012). *Doorpakken! Organisatieonderzoek naar de Inspectie voor de Gezondheidszorg*. ABDTOPConsult.

Bijlage 1: Resultaten stellingen 2012 en 2018: alleen over de groep die wel eens van IGJ/IGZ gehoord heeft (N=681-691 in 2012 en N=391-397 in 2018). Significante verschillen tussen de jaren zijn aangegeven met een asterisk. Significatie getoetst met de Chi-kwadraattoets (met een significantieniveau van 5%).

	2012 (N=681-691)			2018 (N=391-397)		
	(helemaal) mee oneens	niet mee oneens, niet mee eens	(helemaal) mee eens	(helemaal) mee oneens	niet mee oneens, niet mee eens	(helemaal) mee eens
De IGJ/IGZ houdt artsen de hand boven het hoofd*	21%	54%	25%	29%	59%	12%
De IGJ/IGZ is onpartijdig*	23%	50%	27%	14%	57%	30%
De IGJ/IGZ is deskundig	8%	51%	42%	6%	58%	36%
De IGJ/IGZ staat open voor klachten van mensen over zorg*	15%	53%	32%	9%	54%	37%
U denkt dat de medewerkers van de IGJ/IGZ volkomen eerlijk zijn*	15%	65%	20%	9%	66%	25%
Voor zover u weet, zijn medewerkers van de IGJ/IGZ erg goed in hun werk	7%	70%	22%	8%	68%	24%
U denkt dat wanneer een medewerker van de IGJ/IGZ een ernstige fout zou maken hij/zij dat zou proberen te verbergen*	15%	58%	27%	20%	63%	18%
U denkt dat wanneer u een vraag hebt, de IGJ u een eerlijk antwoord zal geven*	12%	57%	31%	7%	60%	33%
Al met al vertrouwt u de IGJ volkomen*	22%	59%	19%	13%	67%	19%
De IGJ is een organisatie die je kunt vertrouwen*	16%	61%	24%	10%	66%	24%
De IGJ is een organisatie die eerlijk en oprecht is*	15%	62%	23%	9%	69%	22%
Je kunt er op rekenen dat de IGJ doet wat juist is*	14%	62%	24%	9%	68%	23%
Ik heb vertrouwen in de IGJ als organisatie	16%	58%	26%	11%	63%	26%